

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Vnum Angelum ab alio illuminari sola externa propositione probabilior
opinio fert. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Angelo, nequit esse in alio: ut autem hæc ratio alius cuius momenti sit, supponere debet, Angelum superiorem, qui illuminat inferiores, esse proximum & proprium principium intellectus, quam inferior in seipso recipit, & per quam illuminatur: alioqui non repugnaret, quo minus principium commune, qualis est Deus, esset extrinsecum intellectui, & intellectus in eo non reciperetur. Ceterum neque hoc modo defendi potest prædicta sententia, tum quia vnus Angelus non potest aliquid imprimere intellectui alterius, vt cap. 1. dictum est, tum etiam, quia non videtur, quo pacto possit concurrere intellectus vnus Angeli cum intellectu alterius sicut causa partialis, aut ei aliquo modo subiecta: alter enim illorum videtur superuacaneus ad eandem operationem. Hæc est prior sententia, quam varijs modis explicata placuit referre, & impugnare, vt omnino probatum maneat, illuminationem non fieri per internam aliquam mutationem in Angelo, qui illuminatur.

Mitto vero modum dicendi Henrici quodlib. 5. qu. 15. art. 3. qui præcedentem sententiam hoc modo explicat, vt illuminatio fiat per aliquam dispositionem, qua vnus Angelus ab alio disponitur ad recipiendam notitiam eorum, quæ reuelat, hic enim opinandi modus ex dictis facile potest refelli.

CAPVT V.

Vnum Angelum ab alio illuminari sola externe propositione probabilior opinio fert.

Mihi vero semper placuit eorum sententia, qui dicunt, vnum Angelum illuminare per extremam solum propositionem (sicut inter homines magister dicitur illuminare discipulum) absque eo, quod aliquid imprimatur Angelo illuminato, vt prior sententia dicebat. Huius opinionis fuerunt Alex. 1. p. quest. 38. memb. 3. Bonau. in 2. d. 10. art. 1. quest. 2. Aegidius dist. 9. q. 1. art. 5. Thom. de arg. q. 1. art. 3. Marfil. in 2. quest. 7. ar. 4. concl. 2. & in solut. argumentorum, demum Caiet. in quest. 106. art. 1. adde etiam S. Thom. si velimus ipsum interpretari, sicut Caiet. intellexit. Ceterum, vt hanc sententiam explicemus, & confirmemus, notandum est, illuminationem non esse idem, quod manifestare quancunque veritatem: ac proinde non omnem locutionem, sed eam solum, qua explicatur veritas, quæ est perfectio intellectus secunda, hoc est, cuius notitia dicitur perfici intellectus audientis tales sunt veritates mysteriorum, & futurorum, quæ ex sola Dei voluntate pendent, etiam si naturalis ordinis sint, vt quod Deus sit puniturus aliquem, vel aliquid huiusmodi facturus: hæc definitionem illuminationis probant Doctores etiam prioris sententiæ, Scotus, Bassulus, & Ocam, & ab Ricard. Heru. Tho. de arg. loci citatis, Aegidius art. illo 5. dist. 4. At S. Thom. inf. q. 109. art. 3. docet, illuminare, non esse idem, quod manifestare quancunque veritatem, sed eam solum, quæ ad Deum ducit. Vtrum autem sit tantum rerum supernaturalium, an vero etiam rerum naturalium ad Deum pertinentium, non definit. Quocirca quamuis inferior Angelus reuelat secreta cordis sui Angelo superiori, non dicitur ipsum illuminare, vt recte admonet Ricard. loco cit. ad secundum, sed solum loqui cum illo: quemadmodum si discipulus cum magistro suo loquatur, explicetque illi secreta cordis sui, non dicitur ipsum illuminare, sed cum eo loqui. Est igitur

Passquez in 1. p. tom. 2.

illuminatio explicatio veritatis, quæ perfectiorem reddit intellectum audientis: nam cognoscere secreta cordis alterius non perficit intellectum audientis, quasi magnam quid sit, illa cognoscere: ex eodem cap. sequitur, illuminationem non contingere circa res & euentus naturales: quia cum quisque Angelus proprio conceptu eas intueatur, non dicitur ab alio Angelo, etiam superiori, illuminari, vel circa illas illustrari.

Hæc sententia sic explicata confirmatur in primis testimonijs Patrum. Primum August. in Psalm. 118. con. 18. circa finem cum docuisset à Deo dari nobis intellectum, inquit, Sed si ad hoc ministro vtitur Angelo, potest quidem aliquid agere Angelus in mentem hominis, vt capiat lucem Dei, & per hanc intelligat: sed ita dicitur intellectum dare homini, & quasi (vt ita dicamus) intellectum dare hominem, quemadmodum quisque dicitur lucem dare domui, vel domum illuminare, cui fenestram facit. Et infra, Deus autem & mentem hominis rationalem atque intellectualem fecit, qua possit capere lumen eius, & Angelum talem fecit, qui operari posset, aliquid, vnde ad capiendum lumen Dei mens adiungetur humana. Hæc August. ex quibus colligere licet, hominem ab Angelo ita illuminari, vt nihil omnino in mentem illius Angelus operatur, aut aliquo modo ipsam immutat: sed exterius explicet veritatem, quasi exteriori solum munere magistri, inquit enim Augustinus, Angelum, vt illuminet hominem, non alio modo operari, quam illum, qui aperit fenestram, vt domus lumen recipiat corporeum, hic autem nihil operatur interius in domo, nec lumen producit: sed aperit viam, & externa aufert impedimenta: ergo & Angelus hoc solum modo hominem illuminat, vt in hominis intellectum nihil operetur, sed sola extrinseca doctrina illuminaet: ac proinde multo maiori ratione in angelicum intellectum nihil operabitur, sed, vt Doctor proponens exterius veritatem, ipsum illuminabit, & tanquam discipulum docebit.

Est deinde testimonium Cyrilli. Alexandr. lib. 1. in Ioan. cap. 9. vbi à principio quaerit, quomodo verum sit illuminari à Deo omnem hominem venientem in hunc mundum: quandoquidem vnus Angelus ab alio illuminatur: vnum autem Angelum ab alio illuminari, probat multis testimonijs, quale est illud Zachariae 2. vbi vnus Angelus ad alium dixit, Curte & loquere ad puerum. Deinde augeat difficultatem, quia homines ab Angelis illuminantur: nam Actor. 10. Cornelius ab Angelo didicit. Postremo, quia vnus homo alium etiam illuminat, namque Actor. 8. Eunuchus didicit à Philippo, & Matth. 10. hac de causa dicuntur Apostoli lux mundi. Cum ergo hæc ita sint, quomodo verum est, omnem hominem à Deo illuminari? Respondet autem Cyrillus his verbis, Sic igitur etiam lucem esse Sanctos fatemur, & illud addidimus, quod rationalis creatura omni illuminata illuminat, traditioneque à mente sua in mentem alterius doctrinam infundit, quandoquidem illuminationem discendi vim potius, quam reuelationem nominamus. Dei autem verbum omnem hominem venientem in hunc mundum illuminat, non docendo, vt homines, aut forsitan Angeli, sed potius creando vt Deus vnicuique semen sapientie, id est pietatis atque intelligendi radices, inserit. Hæc Cyrill. quibus nostram sententiam disertis verbis expressisse videtur, nisi quod addens particulam, forsitan, videtur aliquo modo dubitare; an

Bbb 3

Angeli

